

**Brüssel, 10. märts 2026
(OR. en)**

7158/26

**MI 223
IND 175
CHIMIE 24
COMPET 297
RECH 113
ENV 209
CONSOM 71**

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	9. märts 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Eelmise dok nr:	15867/22 + ADD 1
Komisjoni dok nr:	C(2026) 1438 final
Teema:	Komisjoni soovitus ohutuks ja kestlikuks kavandatud kemikaalide ja materjalide Euroopa hindamisraamistiku läbivaatamise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument C(2026) 1438 final.

Lisatud: C(2026) 1438 final

Brüssel, 6.3.2026
C(2026) 1438 final

KOMISJONI SOOVITUS,

6.3.2026,

**ohutuks ja kestlikuks kavandatud kemikaalide ja materjalide Euroopa
hindamisraamistiku läbivaatamise kohta**

KOMISJONI SOOVITUS,

6.3.2026,

ohutuks ja kestlikuks kavandatud kemikaalide ja materjalide Euroopa hindamisraamistiku läbivaatamise kohta

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

- (1) Konkurentsivõime kompassis⁽¹⁾ tuuakse esile, et kestliku ja pikaajalise majanduskasvu hoogustamiseks on oluline kaotada innovatsioonilõhe. Selles toonitatakse innovatsiooni tähtsust ELi keemiatööstuse konkurentsivõime suurendamisel ning inimeste tervise ja keskkonna kaitsmisel. Konkurentsivõime kompassis juhitakse tähelepanu ka vajadusele käsitleda oluliste kemikaalide tarnimist ja investeerida tulevikumajandust toetavasse tehnoloogiasse, näiteks kõrgtehnoloogilistesse materjalidesse.
- (2) Puhta tööstuse kokkuleppes⁽²⁾ esitati konkurentsivõime suurendamise ja süsinikuheite vähendamise ühtne tegevuskava. Selle tegevuskava eesmärk on suurendada Euroopas kestlikku ja vastupidavat tootmist, leides ebatraditsioonilisi lahendusi ja võttes arvesse kogu väärtusahelat. Samuti edendatakse sellega juhtivaid turge, ringluspõhisust ja materjalide kättesaadavust kui konkurentsivõime olulisi tõekeid.
- (3) Komisjon esitas oma kestlikkust toetavas kemikaalistrateegias „Mürgivaba keskkonna loomise suunas“⁽³⁾ ELi kemikaalipoliitika pikaajalise visiooni, mis hõlmab **ohutuks ja kestlikuks kavandatud kemikaalide⁽⁴⁾ ja materjalidega** seotud innovatsiooni edendamist. Strateegias on esitatud konkreetsete kemikaalide tootmise ja kasutamise meetmed, millega tõhustatakse inimeste tervise ja keskkonna kaitset ning ühtlasi hoogustatakse innovatsiooni ohutute ja keskkonnasäästlike kemikaalide valdkonnas. Samuti kutsutakse strateegias liikmesriike, tööstussektorit ja muid sidusrühmi üles seadma prioriteediks leida kõigis sektorites uuenduslikke lahendusi probleemsete ainete⁽⁵⁾ võimalikult ulatuslikuks asendamiseks.
- (4) Eurooplased on mures kemikaalide ja materjalide mõju pärast tervisele ja keskkonnale. 2024. aasta Eurobaromeetri uuring⁽⁶⁾ näitas, et 84 % eurooplastest on mures

¹ ELi konkurentsivõime kompass (COM(2025) 30 final).

² Puhta tööstuse kokkulepe – konkurentsivõime ja süsinikuheite vähendamise ühtne tegevuskava (COM(2025) 85 final).

³ Kestlikkust toetav kemikaalistrateegia (COM(2020) 667 final).

⁴ Mõiste „kemikaal“ on kasutusel paljudes ELi õigusaktides ja selle mõiste tähendused võivad omavahel kas suuresti või vaid veidi erineda. Mõnes kemikaale käsitlevas ELi õigusaktis kasutatakse kemikaalide allrühmade kirjeldamiseks täpsemaid mõisteid, nagu „ained“ ja „(ainete) segud“. Käesolevas soovitusel tuleb mõistet „kemikaal“ tõlgendada selle kõige laiemas tähenduses. Selle kinnituseks on ka ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku kohaldamisala, mis sõnaselgelt hõlmab ka materjale, isegi kui mõnes ELi õigusaktis käsitatakse materjale ainete segudena, st eraldiseisvate kemikaalidena.

⁵ Nagu on määratletud kestlikkust toetavas kemikaalistrateegias (COM(2020) 667 final).

⁶ Eurobaromeetri uuring „Attitudes of Europeans towards the Environment“ („Eurooplaste keskkonnahoiakud“), mai 2024.

igapäevastes toodetes sisalduvate kahjulike kemikaalide mõju pärast oma tervisele ja samavõrd ollakse mures kahjulike kemikaalide mõju pärast keskkonnale.

- (5) Kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist käsitleva määruse (EÜ) nr 1907/2006 (REACH)⁽⁷⁾ alusel on mitmesaja aine puhul juba kindlaks tehtud, et need on väga ohtlikud ained. Enamiku nende ainete määramisel on lähtutud ühtlustatud klassifikatsioonist, mis on esitatud klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist käsitlevas määruses (EÜ) nr 1272/2008 (CLP),⁽⁸⁾ millega ühtlustatakse füüsikalisi, tervise-, keskkonna- ja täiendavaid ohte põhjustavate ainete ja segude klassifitseerimise kriteeriumid. See määrus vaadati 2024. aastal läbi ja lisati uued ohukategooriad. Kestlike toodete ökodisaini määruses (EL) 2024/1781⁽⁹⁾ on kindlaks määratud ka suurem rühm probleemseid aineid, mille ühtlustatud klassifikatsiooni aluseks on ohtlikkus teatava kroonilise toime tõttu või nende mõju ringlussevõtule ja korduskasutamisele ning muud ringmajandusega seotud kaalutlused.
- (6) Kestlike toodete ökodisaini määrusega⁽¹⁰⁾ on ette nähtud, et tooteparameetritele kehtestatavates tulemuslikkusnõuetes tuleks arvesse võtta kemikaaliohutuse hindamisi, mille asjaomased liidu organid on kõnealuste ainete kohta teinud, ning ohutuks ja kestlikuks kavandatud kemikaalide ja materjalide kriteeriume, mille on välja töötanud komisjon.
- (7) Teatises „Kõrgtehnoloogilised materjalid juhtpositsiooni saavutamiseks tööstuses“⁽¹¹⁾ osutatakse ohutuks ja kestlikuks kavandatud materjalide kontseptsioonile kui materjalide üleminekuprotsessi keskmeks.
- (8) Euroopa keemiatööstuse tegevuskavas⁽¹²⁾ tuuakse esile käesoleva komisjoni soovitusel olulisust ohutuks ja kestlikuks kavandatud kemikaalide ja materjalide Euroopa hindamisraamistiku läbivaatamisel, et suurendada ELi keemiatööstuse konkurentsivõimet, tõhustades innovatsiooniprotsesse, millega luuakse ohutumad ja kestlikumad alternatiivid. Tegevuskavas tehakse teatavaks, et vabatahtlike vahenditena luuakse keemiaspektori innovatsiooni kiirendamiseks ja laiendamiseks ELi innovatsiooni- ja asenduskeskused, ning juhitakse tähelepanu sellele, et ohutuks ja kestlikuks kavandamise kontseptsioon on väga oluline, sest tehnilisi suuniseid antakse juba alates innovatsiooni varasest etapist.
- (9) Bioteaduste strateegias⁽¹³⁾ juhitakse tähelepanu ohutute ja kestlike toodete koordineeritud kasutuselevõtu olulisusele. Selles tuuakse esile, kui oluline on ohutuks

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ; ELT L 396, 30.12.2006, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj>.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006; ELT L 353, 31.12.2008, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj>.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1781, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisaininõuete sätestamise raamistik, muudetakse direktiivi (EL) 2020/1828 ja määrust (EL) 2023/1542 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ; ELT L 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>.

¹⁰ Selle II lisas on I lisas (eelkõige punktis f) kirjeldatud tooteparameetrid.

¹¹ Teatis „Kõrgtehnoloogilised materjalid juhtpositsiooni saavutamiseks tööstuses“ (COM(2024) 98 final).

¹² Teatis „Euroopa keemiatööstuse tegevuskava“ (COM(2025) 530 final).

¹³ Teatis „Vali bioteadustega tegelemise kohaks Euroopa. Strateegia ELi muutmiseks maailma kõige atraktiivsemaks bioteadustega tegelemise kohaks aastaks 2030“ (COM(2025) 525 final).

ja kestlikuks kavandatud kemikaalide ja materjalide Euroopa hindamisraamistik ELi kestlikkuse ja konkurentsivõime eesmärkide saavutamisel ning puhtale tööstusele üleminekul, sest sellega julgustatakse tööstust asendama probleemset ainet ohutumate ja kestlikumate alternatiividega.

- (10) Euroopa strateegias tehisintellekti rakendamiseks teaduses⁽¹⁴⁾ näidatakse, kuidas tehisintellekt võib hõlbustada läbimurrete saavutamist kõrgtehnoloogiliste materjalide väljatöötamisel, sealhulgas funktsionaalsuses, ohutuses ja kestlikkuses.
- (11) Programmist „Euroopa horisont“ on antud sihtotstarbelist toetust teadusuuringutele, mis keskenduvad ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku kasutuselevõtmisele ning rakendamisele, et hoogustada innovatsiooni ohutumate ja kestlikumate kemikaalide ja kõrgtehnoloogiliste materjalide valdkonnas. Toetust on antud programmi „Euroopa horisont“ 4. teemavaldkonna („Digivaldkond, tööstus ja kosmos“) konkreetsete projektikonkursside kaudu, samuti partnerluse „Uuenduslikud kõrgtehnoloogilised materjalid Euroopa jaoks“, innovatiivse tervishoiu algatuse ning akude väljatöötamise ja biopõhise ringmajandusega tegelevate Euroopa partnerluste kaudu.
- (12) ELi idu- ja kasvufirmade strateegial⁽¹⁵⁾ on oluline osa konkurentsivõime kompassis esitatud innovatsiooni edendamise üleskutse elluviimisel ning selle eesmärk on taaskäivitada positiivne innovatsioonitsükkel, luues uutele ja uuenduslikele ettevõtetele soodsa investeerimis- ja ettevõtluskeskkonna, et nad saaksid tegevust alustada, laieneda ja edu saavutada. Siia kuulub ka takistavate tegurite vähendamine, et teadusuuringud saaks muuta turustatavateks toodeteks ja innovatsioon võetaks laialdasemalt omaks.
- (13) Seda arvesse võttes esitatakse käesolevas soovitusel läbivaadatud Euroopa hindamisraamistik, mis käsitleb ohutuks ja kestlikuks kavandatud kemikaale ja materjale (edaspidi „ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistik“). Läbivaadatud raamistik on liikmesriikide, tööstussektori, kõrgharidusasutuste ning teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonide jaoks uus lähtekoht, mida kasutatakse hindamis- ja otsustamismetoodikana.
- (14) Ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikust soovitakse kujundada vabatahtlik otsuste tegemise lähenemisviis, millega suunatakse innovatsiooni eesmärgiks seadma kemikaale ja materjale, mis kogu olusringi arvesse võttes on ohutumad ja kestlikumad. Sellega toetatakse otsuste tegemist kogu innovatsiooniprotsessi vältel ja antakse ühine arusaam ohutuks ja kestlikuks kavandamise põhimõtetest väärtusahelates. See toetab konkurentsivõimet, sest tagab ohutumate ja kestlikumate alternatiivide tõhusama innovatsiooniprotsessi, ning ühtlasi edendab teadmisi ja teadust seoses ohutuse ja kestlikkuse aspektiga.
- (15) Käesolev läbivaadatud soovitus tugineb komisjoni soovitusele (EL) 2022/2510, millega kehtestatakse ohutuks ja kestlikuks kavandatud kemikaalide ja materjalide Euroopa hindamisraamistik. 2022. aasta soovitusel on inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks esitatud raamistik, millega toetatakse ohutumate ja kestlikumate kemikaalide ja materjalide kavandamist, tootmist ja kasutamist, võttes arvesse nende mõju kogu olusringi jooksul. Muudetud versioon põhineb suures osas kahe katsetamisetapi tulemustel, mis võimaldasid arvesse võtta sidusrühmade

¹⁴ Teatis „Euroopa strateegia tehisintellekti rakendamiseks teaduses“ (COM(2025) 724 final).

¹⁵ Teatis „ELi idu- ja kasvufirmade strateegia. Euroopa kui eelistatud alustamis- ja laiennemiskoht“ (COM(2025) 270 final).

tagasisidet⁽¹⁶⁾. Katsetamisetappide eesmärk oli saada teavet ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku ajakohastamiseks, et parandada selle asjakohasust, usaldusväärset ja toimivust.

- (16) Alles on jäetud ohutuks ja kestlikuks kavandamise esialgse raamistiku elemendid, nimelt kavandamise (ümberkujundamise) etapp ja hindamisetapp. Uudsenä on välja töötatud piiritlev analüüs, mis on lähtekohaks käsitletavate põhielementide kindlaksmääramisel ja prioriteetsuse määramisel. Piiritlev analüüs on abiks uuritava süsteemi kindlaksmääramisel, selle käigus võetakse arvesse valitud kavandamisepõhimõtteid ja sinna kaasatakse olulusringi osalisi. See etapp võimaldab ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku rakendamist kohandada paremini vastavaks novaatorite vajadustele.
- (17) Peale ohutuse ja keskkonnakestlikkuse aspektide hõlmab raamistik nüüd ka kestlikkuse sotsiaalset ja majanduslikku mõõdet. Selles võetakse arvesse uuritava süsteemi sotsiaal-majanduslike riske ja võimalusi, et otsuste tegemisel aidata silmas pidada pikemaajalist perspektiivi.
- (18) Ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistik pakub nüüd ka hindamiseks mitmesuguseid lähtekohti, mis võimaldavad novaatoritel otsuste tegemisel võtta arvesse nii ohutuse kui ka kestlikkuse aspekte innovatsiooni valmidusastme ja andmete kättesaadavuse eri tasemetel. Stabiilse otsustusprotsessi aluseks on põhjalik hindamine, millele ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistik aitab kaasa sellega, et ohutuks ja kestlikuks kavandamise tsüklit korratakse, kui innovatsiooniküpsus kasvab ja/või saadakse täpsemat teavet.
- (19) Teadlike otsuste tegemiseks lihtsustatud lähenemisviiside kasutuselevõtmine ohutuse ja kestlikkuse hindamise lähtepunktina võib eriti kasuks tulla väiksematele ettevõtjatele, kelle vahendid on näiteks innovatsiooni varastel etappidel piiratud.
- (20) Ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku eesmärk on aidata kaasa innovatsiooniprotsesside tõhustamisele ning muuta ettevõtlust lihtsamaks ja kiiremaks. Ühtlasi parandatakse sellega innovatsiooni ökosüsteemide sidusust kooskõlas komisjoni lihtsustamispuudlustega, mis on esitatud teatises „Lihtsam ja kiirem Euroopa“⁽¹⁷⁾.
- (21) Kooskõlas andmemäärusega⁽¹⁸⁾ on väljatöötamisel ELi ühine kemikaalide andmeplatvorm. Sellesse lõimitakse mitmelt andmete esitajalt saadud kemikaaliandmed vastavalt leitavuse, juurdepääsetavuse, koostalitlusvõime ja korduskasutatavuse (FAIR) põhimõtetele. Komisjon toetab ühelt poolt ohutuks ja kestlikuks kavandamise teadus- ja innovatsioonitegevuse käigus loodud kvaliteetsete FAIR-andmete lisamist ELi ühisesse kemikaalide andmeplatvormi ning teiselt poolt nende andmete kättesaadavust, et tagada ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku täiemahuline rakendamine.

¹⁶ Abbate, E., Garmendia Aguirre, I., Bracalente, G. jt, *Safe and Sustainable by Design chemicals and materials: methodological guidance*, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2024, ISBN 978-92-68-16357-3, doi:10.2760/28450.

¹⁷ Euroopa Komisjon, Peasekretariaat, *Making Europe simpler and faster*, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2792/5923929>.

¹⁸ COM(2025) 2455 final. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ühine kemikaalide andmeplatvorm, kehtestatakse õigusnormid, et sellel leiduvad andmed oleksid leitavad, juurdepääsetavad, koostalitlusvõimelised ja taaskasutatavad, ning luuakse kemikaalide seire- ja prognoosiraamistik.

- (22) Kui kaalutakse innovatsiooni ohutust ja kestlikkust konkreetsetes väärtusahelates, võidakse mõnes olukorras vajada täiendavaid eeltingimusi ja kõrvalekaldumist mõnest raamistikus kirjeldatud lähenemisviisist. Näiteks kaitsevaldkonna, lennundus- ja kosmosetööstuse ning kaheksa kasutusega tehnoloogia⁽¹⁹⁾ hindamisel tuleb arvesse võtta julgeolekuaspekte.
- (23) Komisjon edendab ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku rakendamist jätkuvalt nende liidu programmide raames, mis on ette nähtud asjakohaste teadusuuringute eesmärgil. See aitab edendada ohutuse ja kestlikkuse arvessevõtmist ning otsuste tegemist kogu innovatsiooniprotsessi vältel. Komisjon jälgib ka edaspidi ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku lõimimist ELi rahastatavasse (teadus- ja innovatsiooni)tegevusse.
- (24) Käesolevas soovitusel järgitakse subsidiaarsuse põhimõtet, sest ohutuks ja kestlikuks kavandamise läbivaadatud raamistik vastab Euroopa teadusruumi ning kemikaalide ja materjalide ühtse turu vajadustele, kus kemikaalide ja materjalide ohutuse ja kestlikkuse kohta vajatakse ühist arusaama. Järgitakse ka proportsionaalsuse põhimõtet, sest soovitusel edendatakse raamistiku rakendamist õiguslikult mittesiduvate vahenditega, st see on vabatahtlik ning ei piira kemikaale ja materjale käsitlevate kehtivate liidu õigusaktide kohaldamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. EESMÄRK ja KOHALDAMISALA

- 1.1. Käesoleva soovitusel edendatakse ohutuks ja kestlikuks kavandatud kemikaalide ja materjalide Euroopa raamistiku (edaspidi „ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistik“) kasutamist teadlaste ja novaatorite praktilises teadus- ja innovatsioonitegevuses. **Ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku üksikasjad**, mis põhinevad komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse tehnilistel aruannetel,^(16, 20) **on esitatud soovitusel lisas**. Lisas selgitatakse põhimõtteid, mis on aluseks ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikule, mis sisaldab ohutuks ja kestlikuks kavandamise kriteeriumide kogumit. Lisas osutatakse ka ohutuks ja kestlikuks kavandamise meetodikajuhistele,^(16, 21) milles on esitatud üksikasjalikud juhised, vormid ning asjakohaste meetodite, vahendite ja andmeallikate ajakohastatud ülevaade.
- 1.2. Ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikus on kindlaks määratud vabatahtlik otsuste tegemise lähenemisviis, mille puhul võetakse uute kemikaalide, uuenduslike materjalide või täiustatud tootmisprotsesside väljatöötamisel arvesse kemikaalide ja kõrgtehnoloogiliste materjalide ohutust ja kestlikkust kogu olelusringi jooksul. Eesmärgiks on seatud, et raamistikust saaks Euroopas eeskujuga puhtale tööstusele üleminekuks vajalikus innovatsiooniprotsessis, millega ühtlasi suurendatakse liidu konkurentsivõimet. Samu põhimõtteid tuleks edendada ka rahvusvahelisel tasandil. Sellega edendatakse kestlike ressursside ja lähteainete kasutamist eesmärgiga

¹⁹ Kahesuguse kasutusega tehnoloogia on tehnoloogia, mida saab kasutada nii tsiviil- kui ka kaitsetarbel.

²⁰ Euroopa Komisjon: Teadusuuringute Ühiskeskus, Garmendia Aguirre, I., Abbate, E., Bracalente, G., Mancini, L., Cappucci, G. M., Tosches, D., Rasmussen, K., Sokull-Kluettgen, B., Rauscher, H., Sala, S., *Safe and Sustainable by Design Chemicals and Materials: revised framework*, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2025, ISBN 978-92-68-30330-6, doi: 10.2760/5103785.

²¹ Meetodikajuhiste ajakohastatud versioonid: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/industrial-research-and-innovation/chemicals-and-advanced-materials/safe-and-sustainable-design_en.

minimeerida kemikaalide ja materjalide tootmise ja kasutamise mõju kliimale, keskkonnale ja inimeste tervisele kogu nende olulusringi vältel. Ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistik toetab ka probleemsete ainete asendamist, milleks on vaja leida ohutumaid ja kestlikumaid alternatiive, ning see peaks avalikku ja erasektorit suunama investeerima teadus- ja innovatsioonitegevusse.

- 1.3. Kuigi ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistik ei puuduta kemikaalide ja materjalide puhul kehtivaid liidu juriidilisi kohustusi ega tekita uusi kohustusi, võidakse sellega innovatsiooniprotsessis suunata kasutama ennetavaid meetmeid ja otsuseid, sealhulgas meetmeid, millega tehakse rohkem kui õigusaktidega kooskõlaks on vajalik.
- 1.4. Käesolev soovitus on adresseeritud liikmesriikidele, tööstussektorile (sealhulgas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd), sealhulgas idu-, kasvu- ja võrsefirmadele), kõrgharidusasutustele, teadus- ja tehnoloogiataristuid haldavatele organisatsioonidele ning teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonidele, kes aitavad kaasa kemikaalide ja materjalide kavandamisele, väljatöötamisele, tootmisele ja kasutuselevõtule või tegelevad sellega. Soovitusel kutsutakse neid üles kasutama ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikku projektides, mida rahastatakse mis tahes vormis kas ettevõtete endi teadus- ja arendustegevuse vahenditest või näiteks liidu või rahvusvaheliste programmide raames, mis on ette nähtud teadus- ja innovatsioonitegevuse ning selle tulemuste kasutuselevõtu jaoks, ning kemikaalide või materjalidega seotud tegevuses, et ohutuse ja kestlikkuse aspekte süstemaatiliselt rakendataks. Samuti motiveeritakse eespool nimetatud osalisi osutama ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikule asjakohastes dokumentides, sealhulgas strateegilistes teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavades.
- 1.5. Liikmesriigid, tööstussektor, kõrgharidusasutused, teadus- ja tehnoloogiataristud ning teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonid peaksid tagama ka selle, et ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku rakendamisel väljatöötatavad ja kasutatavad meetodid, mudelid ja andmed vastavad leitavuse, juurdepääsetavuse, koostalitlusvõime ja taaskasutatavuse (FAIR) juhtpõhimõtetele.

2. OHUTUKS JA KESTLIKUS KAVANDAMISE RAAMISTIKU KASUTAMINE TÖÖSTUSES

Tööstussektorit (sealhulgas VKEsid, idu-, kasvu- ja võrsefirmasid) kutsutakse üles tegema järgmist.

- 2.1. Kasutama ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikku oma teadus- ja innovatsiooniprotsessides, kui töötatakse välja kemikaale või materjale või täiustatakse tootmisprotsesse, -meetodeid ja -tehnoloogiat, ning võtma olulusringi igal etapil arvesse ohutust ja kestlikkust.
- 2.2. Tegema ohutuse ja kestlikkuse hindamiseks kättesaadavaks kvaliteetsed FAIR-andmed ilma intellektuaalomandi õigusi või julgeolekukaalutlusi (kui need on asjakohased) kahjustamata.
- 2.3. Tegema kogu väärtusahelas koostööd teiste osalistega, et stabiilseks hindamiseks tagada andmete põhjalik kogumine ja valdkonnaüleline lähenemine, mida eelkõige on vaja, et toetada VKEsid, sealhulgas idu-, kasvu- ja võrsefirmasid, kelle vahendid võivad olla piiratud.
- 2.4. Andma läbipaistvat ja avatud viisil teavet selle kohta, kuidas nad oma organisatsioonis ilma intellektuaalomandi õigusi või julgeolekukaalutlusi (kui need

on asjakohased) kahjustamata kasutavad ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikku, et hinnata ohutust ja kestlikkust.

- 2.5. Jagama teavet, mis toetab raamistiku rakendamist ja millest saab hindamisel lähtuda, eelkõige teavet, mis otseselt aitab kindlaks teha võimalikud ohutuse ja kestlikkusega seotud probleemid, nii et ühtlasi on kaitstud konfidentsiaalsus ja konkurentsivõime, kui see on vajalik.

3. OHUTUKS JA KESTLIKUKS KAVANDAMISE RAAMISTIKU KASUTAMINE LIIKMESRIIKIDES

Liikmesriike kutsutakse üles tegema järgmist.

- 3.1. Kasutama ja edendama ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikku oma riiklikes ja piirkondlikes teadus- ja innovatsiooniprogrammides, et toetada Euroopas ohutute ja keskkonnasäästlike kemikaalide ja materjalide, sealhulgas kõrgtehnoloogiliste materjalide kavandamist ja väljatöötamist.
 - 3.2. Kasutama ja edendama ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikku kohalikes, piirkondlikes ja riiklikes algatustes, millega toetatakse ohutumate ja kestlikumate kemikaalide ja materjalide väljatöötamist, ning andma sellest lähtuvalt juhiseid juba alates innovatsiooni varasest etapist.
 - 3.3. Parandama kvaliteetsete FAIR-andmete kättesaadavust ohutuse ja kestlikkuse hindamiseks ning asjakohastel juhtudel lisama selle põhimõtte oma riiklikesse teadus- ja innovatsiooniprogrammidesse ja nendega seotud poliitikameetmetesse ning seda edendama.
 - 3.4. Toetama hindamismeetodite, -mudelite ja -vahendite täiustamist ning tegema uued meetodid, mudelid ja vahendid kättesaadavaks, et lõimida need ohutus ja kestlikuks kavandamise raamistikku eesmärgiga parandada ohutuse ja kestlikkuse hindamist.
 - 3.5. Toetama raamistiku rakendamiseks vajalike valdkonnaüleste oskuste ja erialateadmiste arendamist ning tegema need oskused ja erialateadmised eelkõige VKEde jaoks paremini kättesaadavaks.
 - 3.6. Toetama Euroopa Keemiatööstuse tegevuskavas välja kuulutatud ELi kemikaalide innovatsiooni ja asenduskeskus(t)e rajamist ja tööd ning toetama kemikaaliohutuse ja kestlikkuse hindamise eest vastutavate riiklike organisatsioonide koostööd omavahel ning asjaomaste ELi algatuste, võrgustike ja asutustega ning stimuleerima uuenduslikke ökosüsteeme, mis kiirendavad üleminekut ohutumatele ja keskkonnasäästlikumatele kemikaalidele ja materjalidele.
 - 3.7. Teavitama üldsust, kuidas nad ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikku kasutavad.
- ### 4. OHUTUKS JA KESTLIKUKS KAVANDAMISE RAAMISTIKU KASUTAMINE KÕRGHARIDUSASUTUSTES, TEADUS- JA TEHNOLOOGIATARISTUTES NING TEADUS- JA TEHNOLOOGIAORGANISATSIOONIDES

Kõrgharidusasutusi, teadus- ja tehnoloogiataristuid ning teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioone kutsutakse üles tegema järgmist.

- 4.1. Kasutama ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikku oma teadus- ja innovatsioonitegevuses, kui töötatakse välja kemikaale või materjale, sealhulgas kõrgtehnoloogilisi materjale, või täiustatud tootmisprotsessides, -meetodites ja -tehnoloogias ning võtma olelusringi igal etapil arvesse ohutust ja kestlikkust.

- 4.2. Tegema ohutuse ja kestlikkuse hindamiseks kättesaadavaks kvaliteetsed FAIR-andmed kooskõlas nõukogu 23. mai 2024. aasta soovitusega teadusjulgeoleku suurendamise kohta, nii et see ei kahjusta intellektuaalomandi õigusi ja julgeolekukaalutlusi (kui need on asjakohased). Neid andmeid tuleks jagada ühise kemikaalide andmeplatvormi ja selle teenuste kaudu, vajaduse korral koostöös asjaomaste liidu ametitega (ECHA, EEA, EFSA).
- 4.3. Andma läbipaistval ja avatud viisil teavet selle kohta, kuidas nad ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikku kasutavad oma organisatsioonis ohutuse ja kestlikkuse hindamisel, nii et see ei kahjusta intellektuaalomandi õigusi või julgeolekukaalutlusi (kui need on asjakohased).
- 4.4. Osalema selliste uute hindamismeetodite, -mudelite ja -vahendite väljatöötamisel, tutvustamisel ja kasutuselevõtmisel, mida saab lõimida ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistikku, et parandada kemikaalide ja materjalide ohutuse ja kestlikkuse hindamist.
- 4.5. Toetama kutsealase koolituse ja hariduse õppekavade väljatöötamist, et tagada ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku rakendamiseks vajalike oskuste õpetamine ning sellega seotud koostöö liikmesriikide või kogu ELi-üleste laiemate tegevuste vahel selles valdkonnas.
5. SOOVITUSE RAKENDAMISE DOKUMENTEERIMINE
- 5.1. Komisjon teeb kõigile osalistele (liikmesriigid, tööstussektor, kõrgharidusasutused, teadus- ja tehnoloogiataristud ning teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonid) kättesaadavaks vormi ja esitab koos sellega metoodikajuhised, et hõlbustada ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku rakendamise seotud teabe levitamist mitmesugustes väärtusahelates.
- 5.2. Nende dokumenteerimismeetmetega püüab komisjon tagada suurema läbipaistvuse ja ühtlasi aidata kaasa andmete korduvale kasutamisele kogu väärtusahelas, et vastavalt lihtsustamispõhimõtetele vähendada topeltaruandlust. Samuti peaksid dokumenteerimismeetmed andma tõendusmaterjali ohutuks ja kestlikuks kavandamise raamistiku vahendite täiustamiseks ning kemikaalide ja materjalide ohutuse ja kestlikkuse kriteeriumide järkjärguliseks väljatöötamiseks.

Brüssel, 6.3.2026

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Ekaterina Zaharieva

